

Himalayan Project

Nr.27. - 13. årgang - Himalayan Project - Februar 2012

Bestyrelsen Himalayan Project

formand: Kurt Lomborg, Kjeldbjergvej 34, 7800 Skive
Tlf. 97 54 53 08 - klomborg@post11.tele.dk
næstformand: Flemming Worm - fotograf@wormphoto.dk
kasserer: Allan Danfær - danfaer@mail.dk
sekretær: Niels Larsen - nigilarsen@gmail.com
medlem: Thorbjørn Ydegaard - tyd@ucsyd.dk
medlem: Thøger Berg Nielsen - bodildegnebol@hotmail.com
medlem: Per Steinø - per.steinoe@ps.rm.dk

14. Ordinære Generalforsamling

Tirsdag 21. Februar 2012 kl. 1830 på Højslev Kro

Kurt Lomborg, Niels Larsen og Per Steinø er på valg i år, og de stiller alle tre deres post i bestyrelsen til rådighed såfremt der mellem HPs medlemmer skulle være nogen, der har lyst til at være med til bestyrelses-arbejdet. Meld meget gerne din interesse før Generalforsamlingen, men ellers meld dig i forbindelse med valg til bestyrelsen. Der vil blive serveret en let anretning (pariserbøf som sædvanligt) med øl/vand for **120 kr.**

Medlemskab - Nyt kontingent-år!

Husk at du skal have fornyet dit medlemskab senest 13. Februar for at have stemmeret på generalforsamlingen.

Personligt Medlemskab: 250 kr

Ungdomsmedlemskab: 125 kr (studerende og unge med lavindkomst)

Støttemedlemskab: 125 kr (giver ikke stemmeret men kun støtte)

Benyt vedlagte indbetalingskort eller overfør via homebanking.

Overførsel fra konto til konto: 9260 2651842339

Via indbetalingsfunktionen: +73< (tomt felt) +86316536<

Eller direkte til et af bestyrelsesmedlemmerne.

Det lysner i Øst

af Formand Kurt Lomborg

Husker du min åndenød i sidste medlemsblad? Det hjalp lidt at komme derom og derop. Men ikke helt. Det er stadig lidt tungt at være til i HIPRON og HP.

Selvfølgelig var det pragtfuldt at være en måned i Bakanje sammen med Ambika og Ramita og de 180 skønne kvinder, som er så glade for vores Women Empowerment Project (WEP). Det var både afslappende, hyggeligt

og sjovt, og også vældig bekræftende at vores projekt i Solu er rigtigt, og at vi har fat i noget, som kan sætte en helt ny udvikling i gang. Også dejligt sammen med Namgyal at opleve at vore byggeprojekter er godt på vej eller allerede i fin funktion. Og virkelig pragtfuld at opleve glæden når vi vandrer omkring og møder alle de mennesker, som vi hjælper. Og skønt var det at opleve, at Anne-Maries coaching fik bragt vore medarbejdere ud af deres skyttegrave og op til en samarbejdende overflade. Og helt fantastisk at det efterhånden generelt ustabile efterårsvejr i to ugelange perioder var usædvanligt krystalklart det meste af dagen. Og nu da vi er kommet hjem igen, er det også rigtig godt at opleve, at vore folk i Nepal har droppet deres fleksible arbejdstid og generelle manglende effektivitet og nu møder op til den faste arbejdstid og får arbejdet gjort. Og at vore trofaste Rotary klubber holder fast i deres projekter og bliver ved med at være klar, når de bliver opfordret. Og at flere og flere scholarship donorer engagerer sig mere seriøst i deres nepalesiske plejebarn. Så alt i alt har jeg fået injiceret tilstrækkelig energi, til at jeg kan fortsætte.

MEN! Selvfølgelig kommer ikke ret meget af sig selv. Der skal gøres en indsats. Somme tider går det egentlig nemt nok. Men andre gange skal jeg da lige love for at kampen er både langvarig og hård. Tag nu bare vores WEP, som vi ansøgte første gang for 2½ år siden hos den Danske Ambassade i Kathmandu, endda på ambassadørens egen opfordring. Den blev afvist, fordi vi fik afleveret for sent, og fordi vi ikke var dygtige nok. Den næste blev afvist, fordi ambassaden havde lavet om på betingelserne for deres projektstøtte. Den tredje blev afvist, fordi pengekassen var tom. I mellemtiden har Ambika og jeg gennemført 3 Pilot-WEP på HPs regning, fordi vi troede på, at det vi har gang i er det rigtige. Og det har kostet. Dels var der nogle lønninger, som skulle have været overtaget af WEP, og dels har der været de øvrige projektudgifter til WEP, og endelig har det taget mit engagement, så jeg ikke har haft tid og energi til at beskrive andre projekter og opfinde nye indtægtskilder. Resultatet er at HPs omsætning i 2011 var faldet med 30% i forhold til 2010, og det samme gælder projektudgifterne, men ikke administrationsudgifterne. Men nu har vi lagt en stor mængde energi i den absolut sidste ansøgning til ambassaden og den blev afleveret først i januar, og mens du læser dette blad, venter vi i næsten åndeløs spænding på et svar. Vi har fået gode tilkendegivelser, så vi føler at vi har velbegrundede håb, at vi kan starte WEP op til marts. Hvis vi bliver afvist igen, så opgiver vi at trække vejret og dropper WEP.

I det hele taget har vi problemer med offentligheden. Vi har stadig denne pragtfulde brandbil stående. Men for en årrække siden lavede den nepalesiske regering en lov, der skal hindre at vi eksportere vores brugte skrammel af computere og biler til Nepal. Men man glemte at give mulighed for dispensation i loven i særlige tilfælde, som vores gamle men næsten ubrugte brandbil, af den gammeldags type, der kan repareres med en skiftenøgle og lidt ståltråd. Der er faktisk nogle gode folk, der har prøvet at få en dispensation, men indtil videre uden held. Det skal helt op i regerings-kabinettet for at blive gennemført, og det er der ingen der gider arbejde på for en sølle brandbil til Solu. De får endnu et lille års tid til at gøre noget, ellers må vi skrotte den.

Sagar-Bakanje Overbygnings-skole har vi næsten moderniseret. Der mangler blot to klasselokaler og skolens kontor. Der er begrænset plads på skolens grund. Så jeg har lavet den flotteste "arkitekttegning" i min karriere som skolebygger med en jordskælvsikret toetagers bygning med svalegang og det hele, og er i gang med at finde en kvart million til projektet. Men så kommer Solu distriktets undervisnings-myndigheder ind i billedet med et lille fladt kontor til 50.000, med lovning om at de senere vil opføre de to klasselokaler uden at undersøge om der er plads på grunden. Vi har prøvet at forklare Skole Direktøren (DEO) problemet og tilbudt ham et samarbejde, men nu er han faldet hen i stædighed. Netop nu er Namgyal i Solu og vil sammen med skoleinspektøren prøve en sidste gang at overtale DEO til at samarbejde. Hvis det lykkes at lægge hans og

vores penge sammen, så er vi klar til at gå i gang. Hvis han bliver fornærmet og trækker sig ud, så skal jeg arbejde lidt hårdere på at finde de sidste penge. Hvis han bliver endnu mere stædig og går i baglås, så må vi trække os ud af projektet.

NEJ, det er ikke bare fordi det er Nepal. Vi er så heldige, at vi nu får driftstilskud fra Tips- og Lotto-midlerne. En ganske net sum hvert år, som udelukkende må bruges til administrative formål. Vi ansøger midt om sommeren og venter spændt på at få at vide, hvor meget vi kan bruge på administration. Tilsagnet og beløbsstørrelsen ankommer dog først omkring Jul med besked om at pengene skal være brugt før årsskiftet. Men pengene selv ankom i år først 1½ uge inde i januar til en næsten tom pengekasse.

Men selvfølgelig er der nogle specielle forhold ved Nepal, som gør det svært at samarbejde. De har rationalisering på strøm i Kathmandu, så elværket slukker for strømmen i bydel for bydel efter en fastlagt plan. I øjeblikket er der kun strøm 8 timer daglig i perioder af 2-4 timers længde. Vores arbejde i HIPRON er nu fuldt digitaliseret, så når strømmen går, så har vi kun omkring en time til at gøre arbejdet færdigt; hvis ellers batterierne har nået at blive ladet op. Vi har købt en ganske god bredbåndsforbindelse, så vi både kan sende store filer og gå på Skype. Men udbyderen bliver ved at koble flere og flere på forbindelsen, så når strømmen endelig kommer tilbage, så overbelaster den og vi bliver vippet af. Men det giver også mine medarbejdere en god undskyldning til at udsætte til i morgen, hvad de kunne have nået i dag. Og så alle deres offentlige helligdage. Der er ingen, der helt præcis ved, hvor mange der er; men det er et sted imellem 30 og 40. Og derudover kommer alle de lokale festivals. Og så alle de sociale forpligtelser, såsom dødsfald hos det, som vi kalder lidt fjernere familie, der udløser 3 dages puja og renselsesceremonier. Og de tilbagevendende strejker med kørselsforbud, hvor man selvfølgelig ikke kan gå på arbejde, selv om det ikke tager længere tid end at tage en bus. Og så er det, at jeg somme tider falder sammen og bliver lidt opgivende og må tage en dyb indånding.

Jeg bliver tit spurgt om ikke de ineffektive nepalesere er vanskelige at samarbejde med for en effektiv dansker. Nej, egentlig ikke. Forskellen er ikke så stor endda. Jo, at gå i banken eller opsøge offentlige kontorer er virkelig en prøvelse, som i hovedstaden nemt kan tage en halv dag eller mere og ude på landet adskillige dage. Men ellers er forskellen mellem nepalesere og danskere ikke så stor. Janteloven er lige veludviklet begge steder. Den gør at alle passer på ikke at stikke snuden for langt frem, men snarere prøver at passe sig selv med et venligt og imødekommende smil – alle på samme tid. At afslutte et møde med en konklusion er vanskeligt, og især hvis denne indebærer en forpligtelse til at gøre noget. Og dernæst at få det gjort. At udsætte til en anden dag, hvad der kunne gøres nu, er rigtig smart, for måske bliver det glemt. Især hvis der er lidt vanskelige problematikker involveret, så kan man jo prøve at tie problemet ihjel. At lave sjuskefejl er tilgiveligt, for man kan jo ikke gøre for det, når man selv synes, at man har gjort, hvad man kan. Ingen kan forlange, at man skal kunne prøve at forestille sig, hvad man ikke ved i forvejen. Når man møder en vanskelighed går man snarere i sort end at prøve at tage næste skridt. Man skal ikke spørge andre til råds, for det kunne jo være at de synes, man er lidt ubegavet, og at de bliver lidt arrogante, formodentlig fordi de heller ikke kender svaret. Bruge en del energi på at finde det laveste sted at springe over gærdet. At kredse om den varme grød. En lyst til at analysere situationer og hinanden og finde små tegn, der kan bevise de uhyrligste teorier. Nej, der er ikke den store forskel på nepalesere og danskere. Heller ikke når det gælder humor, skæg og ballade. Jo, måske er de lidt hurtigere end os. At diskutere i timevis mens vi går på stierne, eller sidder i kulden i de små hjem, at analysere og endevende problematikker og emner, og især at psykologisere og søge indsigt. At fange selv de mindste signaler og arbejde videre med dem. Nepaleserne har mange flere ord vedrørende filosofi og

følelsesliv end vi har, og ofte mange ord der dækker et af vores. Og det gælder alle fra den veluddannede til den simpleste bondekone. Så selv med alle deres svagheder er nepaleserne generelt de mest fantastiske mennesker jeg kender, og jeg kan ikke undvære at være sammen med dem.

En lille Julehistorie fra Nepal

af Kurt Lomborg

... et land uden socialvæsen, kontanthjælp, boligsikring, børneforsorg, akut krisehjælp ... osv.

Familien Khadka var ikke lykkelig. Far blev fyret som politimand, fordi han blev lokket i pyramidespil og tabte og ikke kunne betale sin gæld, men fik et trist ekstrajob som vagt i et varehus, så han begyndte at drikke. Mor var frustreret, fordi Far var et fjols, og fordi han drak, så derfor begyndte hun også at drikke. Så kom de op at skændes og somme tider at slå. Mor blev forelsket i Fars bedste ven, og de flyttede til den anden ende af landet med hemmelig adresse og telefon – de forsvandt sporløst. Far blev fortvivlet og begik selvmord.

Men ingen af dem havde overvejet deres 4 børns situation. Storesøster Janaki på 14, Kabita på 11, Samyam på 9 og Parash på 5. De gemte sig i den lille lejlighed. Købte lidt mad for de sidste penge fra Fars efterladte pengepung. Samlede madrester på markedspladsen. Men da der ikke var til huslejen, blev de smidt på gaden. Der levede de i skiftende baggårde, gik ikke i skole, tiggede og samlede mad fra affaldsbunker i 4 måneder. De opsøgte deres sparsomme netværk for hjælp, forgæves, indtil Storesøsters lærerinde forbarmede sig og tog dem med hjem. Hun opsøgte Rotary Club of Kathmandu som besluttede at give fattighjælp – 80 kroner om måneden. Storesøster Janaki, som er særdeles velbegavet begyndte at give lektiehjælp til rige folks tumbede børn.

Min ven, rotarianeren Bishnu Subedi, fortalte mig historien, så op til Jul for 3 år siden lavede jeg en indsamling til fordel for de 4 børn. Den gav 30.250 kr. Storesøster Janaki fik frie hænder til at administrere dette beløb, hvilket hun gjorde særdeles kompetent. Her efter 3 år er der stadig 17.000 kr tilbage. Og hvad har vi så fået for vores hjælp. De er flyttet i egen et-værelses lejlighed med køkken i stuen og lokum i gården. Lillebror blev optaget på en katolsk charity skole og får gratis undervisning, nu i 7. klasse hvor han får præmier for at være skolens klogeste dreng og bedste basketballspiller. Lillesøster går på en offentlig skole og er ved at afslutte 10. klasse med topkarakterer, og vil nu læse til tandtekniker, fordi det er en relativt billig og hurtig vej til job og indkomst. Mellemsøster læser Bachelor of Education med topkarakterer og underviser om formiddagen i en Primary School for at supplere til husholdningen. Og Storesøster Janaki læser Masters of Administration fra 5-9 om morgenen med topkarakterer. For et år siden ansatte jeg hende i Himalayan Project's kontor i Kathmandu, hvor hun arbejder fra 10-16, og om aftenen giver hun stadig privatundervisning. De er alle vegetarer, fordi grøntsager er billigere end kød. De køber næsten ikke tøj, men får aflagte klude fra andre. De har ikke TV og radio fordi det koster strøm.

Anne-Marie og jeg havde en fantastisk oplevelse, da de alle fire opsøgte os på vores hotel. Der sad fire utroligt stærke og målbevidste unge mennesker foran os og fortalte om deres liv. Hvordan et lykkeligt familieliv i løbet af kort tid krakelerede og forsvandt. Hvordan de faldt helt ned på bunden og nær opgav ævred. Hvordan de langsomt blev samlet op af godhjertede mennesker. Men at de først fik rigtig mod på livet, da 40 gode mennesker fra fjerne Danmark fattede interesse for dem og

gav dem en håndsækning, der kunne mærkes. Den kamp for livet, som de indledte, var dels en kamp for egen overlevelse, men også en kamp for at vise vi fjerne mennesker, at vi ikke hjalp dem forgæves. Og de bad mig om at lave denne fortælling og at give den til alle, der har hjulpet dem.

De har lavet en fælles overenskomst om at støtte og ikke svigte hinanden de næste 5 år, til de 3 piger har afsluttet deres uddannelser og fået job. Ikke noget med kærester eller besværlige kammerater. Til den tid mangler kun Lillebror at blive færdig, men det skal de nok klare om de så bliver gift. Og de har fuldstændig orden på den hjemlige arbejdsfordeling. Lillesøster Samyam (nu 16) står først op, vækker Storesøster Janaki (nu 21) og laver the til hende, før hun vækker resten, sender dem af sted og så selv går i skole. Lillebror Parash (nu 13) kommer først hjem, gør rent, køber ind og forbereder aftensmaden. Så kommer Mellemsøster Kabita (nu 18) hjem og laver aftensmaden, som de alle fire spiser sammen inden Storesøster tager ud og privatunderviser, mens de andre læser lektier. Og dette strukturerede familieliv styres af alle fire i fællesskab, men under Mor Janaki, som allerede blev Mor for sine søskende, da hun var 14 år gammel.

Deres rigtige Mor er nu vendt tilbage til Kathmandu med sin nye familie på 4. Hun opsøger dem en gang imellem og græder og siger Undskyld. Og de fire har tilgivet hende, for det gør ikke noget. De klarer sig!

Dette var en rigtig Julehistorie om fire heldige børn. Men der er desværre rigtig mange historier om mennesker der ikke er så heldige, i et land hvor der ikke findes socialvæsen, kontanthjælp, boligsikring, børneforsorg, akut krisehjælp ... osv. Las os prise os lykkelige for at vi lever i et land, der har.

Ambika's store dag

af Anne-Marie Lomborg

Denne gang skulle vi til bryllup i Kathmandu. Ambika, som besøgte os i Danmark i foråret, skulle giftes med Robin efter 6 års forlovelse. Vores deltagelse var vigtig for hende, og datoen var koordineret med vores Nepal rejse. Ambika og Robin tilhører Newar- kasten, og brylluppet skulle foregå helt efter denne kultur. Gæstelisten omfattede godt 600 personer. Alle brudens familiemedlemmer ud i yderste led, venner og venners venner bliver inviteret med. Ingen må glemmes, det kan give bad luck og bagslag! Dress-code'en var habit til manden og saree til kvinden. Jeg havde medbragt Kurts bryllupsdress fra Danmark og en pæn kjole til mig selv. Men første dag i Kathmandu blev jeg gelejdet i byen af Ambika og dennes kusine for at få syet min saree. Efter et par kritiske øjne på mine flade sandaler, blev disse erstattet af laksandaler med åben tå og høje hæle.

Den store dag startede med afhentning kl. 8.00 på hotellet, hvor kusinen hjalp mig med påklædningen, hvilket kræver et øvet håndslag. Vi blev herefter kørt til Ambika's forældres hjem i Lalitpur, hvor hun har boet hele sit 27-årige liv. Et meget smalt hus på 2 etager. På 1. sal var brudepyntningen i gang, da vi ankom. På en bred dobbeltseng sad Ambika, iført saree, underskørt og bluse, omgivet af 3 unge kvinder, som "gjorde hende i stand". Midt på sengen lå et eldorado af kosmetiske produkter. Svigerinden Maya, som er damefrisør og kosmetolog, var ved at lægge den sidste hånd på "værket", nemlig håret. Processen var startet dagen forinden med neglelakering. Altså ikke bare lakering; for på hver formfuldendte røde negl var håndmalet små blomster på både hænder og tæer. Desuden var brudens hænder dekoreret med hennafarve i sirlige mønstre. Håret blev først rullet op i bløde krøller. Derefter blev små kunstige blomster og simili smykker stukket ind i herligheden. Endelig blev der fæstnet et net af guldkæder over hele hårpragten. Jeg behøver vel

ikke at fortælle, at Ambika bar adskillige smykker. En ring på hver finger – undtagen ringfingeren, som var reserveret til selve vielsen samt et utal af funkulende armbånd omkring hvert håndled. Ambika ligner i forvejen en engel; men efter "forvandlingen" lignede hun en prinsesse, som var levendegjort fra 1001 nats eventyr.

Selve ceremonien skulle finde sted i nærheden af brudens hjem. Der er et lille uberørt stykke urskov med en ryddet tempelplads i midten og en nærliggende "spiseplads" til mange mennesker. Der skulle vies 3 par dén dag, og Ambika og Robin var det sidste par. Vi ankom kl. 12.00, men selve vielsen foregik først kl. 14.30. I mellemtiden blev vi budt på snack og lunch. Den første del af seancen er kun for den nærmeste familie og særligt indbudte, hvilken kategori vi tilhørte. Resten af gæsterne ankom senere på dagen efter vielsen. Brudeparret måtte ikke se hinanden før vielsen; så imens vi havde glæde af Ambika's selskab, måtte stakkels Robin tilbringe ventetiden i en bygning ved siden af, som lignede et fængsel, og faktisk bliver kaldt sådan.

Nu til selve ritualet. Brudeparret blev nu ført sammen og blev bedt om at knæle på hver sin sivmåttes ved siden af præsten. Foran parret lå talrige remedier som vand i små messingskåle, blomster, alverdens symboler på fødevarer, pulvere i forskellige farver og 2 vielseskranser, som parret senere i processen skulle have om halsen. Alle utensilier var i forvejen "velsignet" ved en timelang ceremoni af præsten og brudens far. Ceremonien varede i 2½ time. Til præstens messende stemme blev parret bedt om at udføre utallige ritualer i en helt bestemt orden. Ikke noget med at sjuske; det skulle gøres helt nøjagtigt efter forskrifterne. For os lignede det et sammensurium af hænder, der skiftevis blev overhældt med vand, plukkede blomsterblade, som blev anbragt i eget eller hinandens hår og madvarer, som blev udvekslet og spist lidt af. Derefter kom en aktivitet, som vi kunne forstå. Parret udvekslede ringe og gik rundt i en cirkel, så de omkringstående kunne kaste ris på dem. Én af handlingerne brød jeg mig ikke om. Bruden skulle knæle og kysse gommens fødder som tegn på underkastelse! Under ceremonien var der højlydt snakken og latter fra de omkringstående gæster, og ind imellem skulle man klappe. Som afslutning skulle det nygifte par gå ind i det lille tempel for at takke deres gud for vielsen.

Efter vielsen ankom de øvrige gæster, og Ambika sad til højbords og modtog gaver. Til vores undren blev parret adskilt igen. Brudens familie "ejer" stadig bruden indtil festen er forbi, og hun hentes hjem til gommens familie. Gaverne var i øvrigt husgeråd og penge. Herimellem også en kontant gave fra Himalayan project. For hver afleveret gave returneres 4 betelnødder.

Bespisningen af gæsterne foregik i 3 hold – hver på 200 gæster, som indtog maden siddende på sivmåtter på jorden i 6 lange rækker. Maden var typisk Newar-kogekunst tilberedt på stedet over åben ild i astronomisk store gryder og pander. Det var tørret banket ris, forskellige slags bønner i sparsom sovs, kartofler og hårdt stegt kyllinge- og svine-kød i mundrette bidder. Dejligt velmagende! Dertil serveredes raksi og chang – det lokale brændevin og øl. Tallerknerne var lavet af blade og maden skulle spises med fingrene. Dvs. ingen opvask! Nej, Kurt og jeg havde intet besvær med at spise med fingrene, men derimod store vanskeligheder med at skulle sidde på jorden i skrædderstilling. Ambika - det søde menneske - havde faktisk købt en flaske rødvin, bare til os.

Efter spisningen blev pladsen ryddet til dans. Der blev spillet en blanding af nepalesisk og vesterlands rock; men kun de unge dansede. Jeg var lettet; jeg havde spekuleret på, hvordan man danser i en saree. De følgende par timer bød på snak og hygge.

Festen sluttede med, at bruden skulle hentes hjem af gommens familie. Parret blev nu ført sammen igen og skulle sidde sammen til højbords. Men pludselig var den før så glade brud trist og kiggede ned! Der blev nu afleveret gaver fra gommens familie, men alvoren stod tydeligt aftegnet i det unge

pars ansigter. Pludselig hørte vi Ambika græde højlydt; hun skulle nu tage afsked med sin egen familie, og det gik ikke stille for sig. Der var nu højlydt gråd, tårer, hulken og ind imellem skrig fra hovedpersonen, forældrene, søskende, tanter og onkler. Endelig blev hun nærmest båret ud til en ventende, udsmykket bil, stadigt højt grædende. Et sidste tårevædet knus i bilen og så ad sted. Festen var således slut. Et sidste glas og en snack og så hjem til hotellet.

Efterskrift. Bruden tilbringer et par dage i sit nye hjem, men "løber" så tilbage til mor og far, hvor hun opholder sig i en uges tid. Derefter bliver hun atter hentet hjem af sin ægtemand, og skal vist nok blive der.

Vi mødte en glad og smilende Ambika 3 dage efter brylluppet. Dagen efter vielsen blev der atter holdt bryllupsfest, men denne gang med gommens familie – denne gang kun med 80 gæster! Så det hårdt prøvede par måtte dagen efter tidligt op om morgenen, atter pyntes og sidde "i parade" i 8 timer. Man kunne få den tanke, at "bryllupsnatten" blev udsat. Men det er vist en helt anden historie.

Bygge-projekterne

Mange medlemmer har doneret til Vaskehuse og vandmøller, så jeg må hellere berette. Vi har nu 7 vandmølle-projekter, hvoraf 3 er i fuld funktion og 4 stadig er under bygning. To af de etablerede fungerer upåklageligt, og kvinderne i Patale og Sagardanda er lykkelige og tilfredse. De sparer rigtig mange timer ved at have lagt de gamle håndkværne til side. I Chhimbu er der for lidt vand i tørtiden, så i 3 måneder her om vinteren kan de ikke få malet korn. De har nu søgt os om hjælp til at bygge en 2 m² vandtank, men nu skal vi lige have regnet lidt på, om det vil hjælpe det store. Hvor længe vil kværnen køre med den vandmængde? Næppe mere end 15-20 minutter. I Sagar-Bakanje har de heller ikke meget vand i tørtiden, men der er vi i gang med et forsøg med en ny type turbine, som er noget dyrere, men til gengæld skulle kunne klare sig med en mindre vandstråle, når bare der er pres nok på. Så nu afventer vi også lige resultatet af dét forsøg.

Foreløbig har vi kun fået bygget ét vaskehus, og kvinderne i Patale havde nægtet at indvie det, fordi de mente at det var forkert bygget. Deres største anke var, at der ikke var separat baderum og toilet, så de to rum ikke kunne benyttes samtidig. Det brok afviste jeg, da vaskehuset kun skal benyttes af 6 husstande, så der kan næppe opstå de helt vilde kø-dannelser. De brokkede sig også over, at man kunne kigge ind af det lille smalle vindueshul allerøverst under taget. Den afviste jeg også, da de bare selv kan sætte et gardin op. Men til gengæld brokkede jeg mig over, at konstruktøren ikke havde fattet min tegning af indretningen med en bræddevæg og en bænk til at lægge tøjet, så det ikke bliver vådt. Det var der så til gengæld ikke andre der kunne se problemet i. Vi var nødt til at forklare dem, hvordan de skulle koge noget vand og blande det op med koldt vand i en balje. Og vi foreslog dem at se at komme i gang med det samme, så de kunne møde renvaskede op til kvindemødet næste dag. Og det gjorde de. Næste dag ankom 3 nyvaskede koner med udslået hår og modtog udelt beundring og applaus fra alle de øvrige kvinder. Så nu er flere kvindegupper klar til at gå i gang med byggeriet.

I Ringmu er skolebyggeriet endelig kommet i gang. Det tog et helt år, dels at tage sig sammen og dels at kløve sten og fælde og save brædder. Men nu er den gamle faldefærdige bygning og det sølle lokum revet ned og der er blevet lavet meget grundigt og stærkt fundament til genopbygningen. Og nu har Sydthy Rotary Klub afsendt støtten til indkøb af tagplader til hele skolen, så det kan blive færdig inden regntiden, der starter til maj. En gruppe lærere fra Tasmanien (herimellem prinsesse Mary's gamle klasselærer) samarbejder med os om at få skolen helt op på mærkerne. Deres indsats er på det pædagogiske software felt, mens vi sørger for hardwaren. I Orale mente de, at deres skoleprojekt var færdigt, men det var deres regnskab ikke, så vi kunne ikke

afslutte projektet med Videbæk Rotary Klub. Vi håber at det går på plads nu, hvor Namgyal er på sin runde i Solu. Det samme gælder i Sagardanda. De havde modtaget hele det aftalte budget beløb, og deres regnskab var så smukt opstillet og korrekt gennemført, men de havde ikke fulgt vore aftaler, så nogle af håndværkerne havde taget lidt for meget til sig, og nu ville de gerne have sendt flere penge til at gøre byggeriet færdigt. Det afviste vi naturligvis. Men ingen sure miner over det; det skulle de nok finde ud af. Så dér afventer vi også resultatet af Namgyals tur, så vi kan få afsluttet med Padborg-Kruså Rotary Klub.

Nu har vores klinik i Chhiringkharka været i funktion i et år og der bliver behandlet en masse almindelige lidelser. Fødestuen har ikke været i brug endnu, men der har været 3 indlagt i sengeafdelingen. Den nye bolig til en sundhedsarbejder i Sagar-Bakanje er ved at blive bygget. Og nu vil vi gerne i gang med at bygge et nyt "Hospital" i Kenja. Men først når vi har fået gang i WEP og kan fornemme den folkelige opbakning fra kvinderne.

De næste projekter hedder færdigbygning af Sagar-Bakanje Skole. Total nedrivning og genopbygning af Chhiringkharka Skole. Bygning af Forsamlingshus i Kenja. Etablering af endnu 2-3 vandmøller og 6-8 Vaskehuse. Og så har vi besøgt kommunerne Basa og Kharku, og det var en dejlig oplevelse, så lad os se om ikke vi kan gå i gang med en masse nye aktiviteter dér. Hvis vores WEP bliver godkendt af ambassaden, så skal vi da i hvert fald gennemføre den, og inkluderet i den plan ligger også en WEP forundersøgelse af Basa. Det lysner i Øst!